

§ 295

Vuoden 2019 talousarvion toinen toteutumisennuste

HEL 2019-005053 T 02 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsi tiedoksi vuoden 2019 talousarvion toisen toteutumisennusteen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslian toteutumisennusteista antaman ohjeen mukaan toimialat tekevät vuonna 2019 kolme talousarvion toteutumisennustetta, joista tämä on toinen. Kolmas ennuste tehdään lokakuun lopussa.

Kanslian ohjeen mukaan toteutumisennusteet on annettava lautakunnille tiedoksi. Lautakuntien on ryhdyttävä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteutumassa.

Käyttötalouden tulot ja menot

Tuloja arvioidaan kertyvän noin 7,3 miljoonaa euroa eli 12,8 % enemmän kuin talousarviossa. Lisätulot kertyvät pääosin kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta.

Menoja ennakoidaan kertyvän 10,4 miljoonaa euroa eli 0,9% yli talousarvion. Menoylitys johtuu kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa.

Varhaiskasvatuksen menoja kasvattavat takautuvasti maksettavat tehtäväkohtaiset palkkasaatavat 2,6 miljoonaa euroa sekä tästä muutoksesta aiheutuvien palkankorotusten kulut 0,8 miljoonaa euroa. Varhaiskasvatuksen kaupunkitasoisesti neuvoteltu suunnitteluajan pidennys kasvattaa menoja 3,0 miljoonaa euroa ja varhaiskasvatuslain muutosten edellyttämät henkilöstörakenteen muutokset 0,7 miljoonaa euroa. Lisäksi menojen kasvupainetta on sijaiskuluissa. Yhteensä nämä talousarviossa ennakoimattomat menot aiheuttavat varhaiskasvatuksessa 7,1 miljoonan euron ylityspaineen. Ennusteessa on arvioitu, että nämä ylityspaineet pystytään sopeuttamaan toimialan talousarvioon.

Ammatillinen koulutus sai joulukuussa 2018 vuodeksi 2019 järjestämislupaan 1 029 opiskelijavuotta lisää. Päätöksen ajankohdasta johtuen lisäystä ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa. Ennusteessa ei tässä vaiheessa ennusteta määrärahaylitystä tällä perusteella.

Investointimenot

Vuoden 2019 investointimäärärahat ennustetaan käytettävän kokonaan. Vuodelta 2018 siirtyneiden hankintojen perusteella myönnetystä ylitysoikeuksista ennustetaan käytettävän tänä vuonna 3,2 miljoonaa euroa. Loppuosa eli 15,4 miljoonan euron hankinnat siirtyvät vuodelle 2020.

Asiakasmäärät

Vuoden 2019 talousarvio perustuu kesäkuussa 2018 tehtyyn kaupungin väestöennusteeseen, jossa ennakoitiin varhaiskasvatukseen lasten määrän kasvavan. Talousarviossa on tämän lisäksi ennakoitu varhaiskasvatuspalveluiden kysynnän kasvavan kaupunkistrategian mukaisesti toteutetun 5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osittaisen maksuttomuuden johdosta. Uudessa kesäkuussa 2019 tehdyssä kaupungin väestöennusteessa ennuste on muuttunut varhaiskasvatukseen lasten osalta merkittävästi. Lasten määrä kääntyy laskuun syntyvyyden alenemisen takia. Tämä näkyy jo vuoden 2019 lapsimäärissä. Viisivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osittainen maksuttomuus ei ole myöskään nostanut palveluiden kysyntää ennakoitulla tavalla. Näistä tekijöistä johtuen varhaiskasvatuksen asiakasmäärä on talousarviossa ennakoitua pienempi.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ennustetaan olevan lapsia noin 1 380 eli 3,6 % vähemmän, kun talousarviossa on ennakoitu. Tästä kaupungin itse tuottamien palvelujen osuus on noin 1 000 lasta. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa lapsimäärän arvioidaan olevan talousarvion tasolla.

Suomenkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärän ennustetaan alittavan talousarvion 200 oppilaalla eli noin 0,5 %. Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan olevan talousarvion tasolla.

Koululaisten iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennustetaan alittavan talousarvion 170 oppilaalla.

Suomenkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 60 opiskelijalla eli 0,8%. Ruotsinkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 30 opiskelijalla eli 2,5%.

Stadin ammattiopiston opiskelijavuosimäärän ennustetaan olevan vähintään talousarvion eli pysyvän järjestämisluvan tasolla. Järjestämislupaan vuodeksi 2019 saatujen 1 029 lisäopiskelijavuoden ennustetaan toteutuvan osittain.

Vapaan sivistystyön opetustuntimäärien ja opiskelijamäärien ennustetaan pysyvän talousarvion tasolla.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maksuton varhaiskasvatus 5 -vuotiaille helsinkiläisille (4h/ pv) on käynnistetty elokuussa 2018. Koti-hoidon tuen kuntalisästä on luovuttu yli 2-vuotiaiden lasten osalta 1.5.2019 alkaen. Laadukas varhaiskasvatus ja opetus vähentävät eriarvoisuutta. Maksuttomuudella tavoitellaan varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostoa.

Nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemisen kaupunkistrategiahanke Mukana-ohjelma hyväksyttiin 11.2.2019. Mukana-ohjelmassa on 32 toimenpidettä. Tavoitteena on, että yhtä lukuun ottamatta kaikkia toteutetaan vuonna 2019. Yli puolet toimenpiteistä on edennyt aktiiviseen toteutusvaiheeseen ja muissa toimenpiteissä toiminta on suunnitteluvaiheessa. Toimenpiteistä vain kolme on yhden toimialan sisäisiä palvelukokonaisuuksia kokoavia toimenpiteitä. Muut edellyttävät laajaa yhteistyötä toimialojen välillä. Alueellisten toimenpiteiden toteutuminen on käynnistynyt Mellunkylän, Kannelmäki-Malminkartanon sekä Malmin alueilla.

Kiusaamisen vastainen ohjelma on käynnistetty. Ohjelma otetaan käyttöön lukuvuonna 2019-2020. Suunnittelu ja toteutus tehdään yhdessä oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa. Ohjelmaan kytetään käyttöönotto-kampanja.

Koulutustakuuta toteutetaan edelleen Helsingissä, eli kaikille perusopetuksen päättävälle on tarjolla jatkokoulutuspaikka.

Ohjaamo-toimintamallia jatketaan yhteistyösopimuksella Uudenmaan TE-toimiston kanssa. Stadin ammattiopisto tuottaa Ohjaamoon opinto-ohjaajan palvelut sekä pedagogisen tuen.

Lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkuvat yhä enemmän kiinteänä osana varhaiskasvatusta ja koulu-päivää. Liikkumishankkeet ovat käynnissä kaikilla koulutusasteilla. Liikkumisohjelmien mukaiset toimenpiteet eri koulutusasteilla: Liikkuvan arjen rakenteita varhaiskasvatuksessa, Liikkuva-koulu-ohjelma perusopetuksessa, Liikettä opiskelijaelämään-lukiokoulutuksessa. Koko toimialan Unelmien liikuntapäivä oli 10.5.2019.

Myönteisen erityiskohtelun rahoitusta jatketaan suomen- ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa sekä suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa edelleen ja sitä on laajennettu ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen sekä ammatilliseen koulutukseen.

Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma 2018 – 2021 hyväksyttiin kasvatus ja koulutuslautakunnassa 29.5.2018. Tavoitteena on taata kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvatukseen ja koulutukseen ja työelämään. Toimenpiteitä mm. Inklusiivisen valmistavan opetuksen ja S2-opetuksen kehittäminen ja kielitietoisuuden yhteisopettajuuden pilotti. Suunnitelma sisältää yhteensä 18 toimenpidekokonaisuutta, joista kaikki ovat käynnissä sovitusti.

Osaamiskeskuksen toimintaa on laajennettu ja toimintoja lisätty (digitalisointi, robotiikka, yrityskoordinointi, polkuryhmiä ja uusia perustaitoryhmiä on lisätty). Osaamiskeskukseen on palkattu 18 uutta työntekijää hankeavustuksilla.

Kaksikielisen suomi-englanti-opetuksen 1. luokan aloituspaikkoja oli vuonna 2017 yhteensä 100. Syksystä 2018 alkaen aloituspaikkoja on lisätty eri puolille kaupunkia ja vuoden 2020 lopussa paikkamäärä on kaksinkertaistettu.

Lukuvuonna 2019-2020 on 1. luokan aloituspaikkoja englanninkielisessä opetuksessa yhteensä 50 ja kaksikielisessä suomi-englanti -opetuksessa yhteensä 125. Lukuvuonna 2020-2021 on suunniteltu lisättävän 1. luokan aloituspaikkoja kaksikielisessä suomi-englanti opetuksessa 25.

Kiinan kielen opetusta on laajennettu aloittamalla Itäkeskuksen peruskoulussa kiinan opetus A1-kielenä ensimmäiseltä luokalta syksyllä 2018. Helsingin kielilukiossa kiinan kielen opetustarjontaa on lisätty.

Kielitaitoa on monipuolistettu lisäämällä kielikylpyopetusta ja -kasvatusta. Syksyllä koillisen alueen varhaiskasvatuksessa käynnistyi ruotsin kielen kielikylpyopetus ja syksyllä 2019 aloittaa uusi kieli-kylpyluokka Hiidenkiven peruskoulussa.

Kielirikasteinen esiopetus jatkui syksyllä 2018 neljällä alueella ja neljällä kielellä: venäjä, ranska, englanti ja espanja. Lisäksi kielirikasteinen englannin kielen opetus aloitetaan neljässä koulussa. (Taivallahden ja Jätkäsaaren pk:t, Ruoholahden ja Kaisaniemen a-a). Vuonna 2019 kielirikasteinen englannin kielen opetus laajenee neljään kouluun (Itäkeskuksen, Merilahden ja Kannelmäen pk:t ja Siltämäen a-a).

”Nordiska skolan”-suunnittelu on käynnistetty ja aikataulutettu vuodelle 2019. Kilpailutus konseptointi-prosessin toteuttajasta on käynnissä. Toimiala esittelee konseptin marraskuussa kasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

Myllypuron rakennusalan osaamiskeskitymässä Stadin ammatti- ja aikuisopisto toimii yhteistyössä ammattikorkeakoulu Metropolian sekä alan yritysten ja ympäröivän yhteisön kanssa. Tilasuunnittelu pohjautuu Metropolian kanssa sovittuun yhteistyöhön ja tilojen yhteiskäyttöön. Yhteiskäytön sopimus vielä allekirjoittamatta. Tilojen toteutus 2020-2022, hanke toteutetaan vuokratilahankkeena.

Hankkeen toteutusmuodon vaihtuminen kesken suunnittelun on vaikuttanut aikatauluun.

Urhea-kampusta edistetään urheiluosaamisen keskittymänä. Urhea-kampus muodostuu Mäkelän-rinteen lukion laajennuksesta, urheiluhallista sekä opiskelija-asuntorakennuksista. Yhteishankkeessa kartoitettu tilojen yhteiskäyttö lukion, urheiluhallin ja HOASin kesken. Hankkeen toteuttaminen on käynnistynyt. Koulukiinteistön teknisen peruseron laajuuden määrittäminen ja muuttuminen suunnittelun aikana on vaikuttanut aikatauluun.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ennustaa molempien sitovien tavoitteiden toteutuvan. Toisen sitovan tavoitteen, käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä, toteutuminen suomenkielissä peruseronuksessa on kuitenkin epävarmaa.

Riskit ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatuksen palvelujen kysynnän ennustaminen on haastavaa johtuen työllisyyden parantumisesta, viisi-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen vaikutuksista palveluiden kysyntään sekä yli 2-vuotiaiden kotihoidon tuen Helsinki-lisän lakkaamisesta 1.5. 2019 alkaen. Epävarmuutta aiheuttavat myös työehtosopimusten muutosten vaikutukset.

Varhaiskasvatuspalveluiden järjestämistä vaikeuttaa pätevän henkilöstön rekrytointihaasteet. Osa rekrytoinneista joudutaan hoitamaan tilapäisesti sijaistyövoimalla.

Ammatillinen koulutus sai joulukuussa järjestämislupaan 1 029 opiskelijavuotta lisää vuoden 2019 ajaksi. Päätöksen ajankohdasta johtuen lisäystä ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa. Ennusteessa ei tässä vaiheessa ennusteta määrärahaylitystä tällä perusteella.

Vuonna 2018 käsittelyyn tulleet epäpätevyysalennusten korvaukset tulevat maksuun vuonna 2019. Ennustettu summa on 2,6 miljoonaa euroa. Tähän ei ole varauduttu talousarviossa, mutta ennusteen mukaan tämä pystytään sopeuttamaan talousarvioon.

Ennusteen edellyttämät toimenpiteet

Ennusteen mukaan menoylitystä on syntymässä ainoastaan ulkoisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden menoista. Ylitys on teknistä, koska kaupunki saa menoja vastaavan talousarvion ulkopuolisen rahoituksen. Ylitysoikeusesitykset on tehtävä kaupunginhallituksen antamien talousarvion noudattamisohjeiden mukaan käyttötalouden osalta marraskuun loppuun mennessä. Lautakunnalle valmistellaan tarvittaessa ylitysoikeusesitys marraskuun kokoukseen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano